

De SEM-J: een screeningsinstrument voor jongeren

Nina De Paepe*

De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) ontwikkelde het individueel Screeningsinstrument Ervaringen met Middelengebruik voor Jongeren (SEM-J), een Vlaamse versie van de Personal Experience Screening Questionnaire (PESQ). Met dit instrument kan men, in een individuele begeleidingscontext, op een eenvoudige manier een ernstinschatting maken van het alcohol- en drugsgebruik van een jongere. Omdat jongeren om diverse redenen extra kwetsbaar zijn voor de risico's van middelengebruik, is het belangrijk om problematisch middelengebruik tijdig te herkennen en zonodig in specifieke begeleiding te voorzien. In dit artikel wordt het proces van keuze voor het instrument, vertaling en aanpassing beschreven.

Inleiding

Als jongeren alcohol of andere drugs gebruiken, is het niet eenvoudig om in te schatten hoe problematisch hun gebruik is. Professionals uit verschillende sectoren signaleerden de moeilijkheid om een juiste ernstinschatting te maken van de situatie van een jongere. Bovendien ontving de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD)[†] uit de drughulpverlening herhaaldelijk signalen over late doorverwijzingen, die de hulpverlening bemoeilijkten. Om professionals te ondersteunen ontwikkelde VAD daarom het individueel Screeningsinstrument Ervaringen met Middelengebruik voor Jongeren (SEM-J).

* N. De Paepe is stafmedewerker bij de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD). E-mail: nina.depaepe@vad.be.

† VAD, de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw, overkoepelt het merendeel van de Vlaamse organisaties die werken rond de thematiek van alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie en gokken.

SEM-J

Het individueel Screeningsinstrument Ervaringen met Middelengebruik voor Jongeren is een instrument dat op een eenvoudige manier een ernstinschatting maakt van het middelengebruik van een jongere. De SEM-J kan afgenomen worden bij jongeren van twaalf tot achttien jaar die zich in een begeleidingscontext bevinden. In de eerste plaats is het instrument ontwikkeld voor de bijzondere jeugdzorg en de centra voor leerlingenbegeleiding, maar het is ook bruikbaar in andere individuele begeleidingssettings (zoals jongerenadviescentra). Alleen een begeleidingscontext verzekert voldoende continuïteit en maakt het mogelijk voor de jongere om stil te staan bij zijn situatie. Deze context voorziet ook in opvolging.

De SEM-J bevordert de deskundigheid en handelingsbekwaamheid van professionals op verschillende manieren. De SEM-J helpt professionals om:

- het middelengebruik en functioneren van de jongere in diverse levensdomeinen op een eenvoudige manier in kaart te brengen;
- beschermende en risicofactoren helder en in hun geheel te bekijken;
- subjectieve signalen en indrukken in zekere mate te objectiveren;
- alcohol en drugs eenvoudiger bespreekbaar te maken.

Al deze elementen dragen bij tot een onderbouwde keuze voor alcohol- of drugsspecifieke begeleiding, waardoor eventuele doorverwijzing naar de alcohol- en drugshulpverlening gericht, efficiënter en (zonodig) sneller kan plaatsvinden.

Waarom de SEM-J?

De SEM-J vindt zijn oorsprong in de Personal Experience Screening Questionnaire (PESQ; Winters, 1991). De PESQ werd afgeleid van de Personal Experience Inventory (PEI; Winters & Henley, 1989). Op basis van een internationale literatuurstudie van wetenschappelijke artikelen werd de PESQ geselecteerd. Door de literatuurstudie kwamen we tot een overzicht van dertien screeningsinstrumenten:

- Adolescent Alcohol and Drug Involvement Scale (AADIS);
- Adolescent Drug Involvement Scale (ADIS);
- Adolescent Alcohol Involvement Scale (AAIS);
- Substances and Choices Scale (SACS);
- Drug Use Screening Inventory revised (DUSI-R);
- Personal Experience Screening Questionnaire (PESQ);
- Substance Abuse Subtle Screening Instrument-Adolescent (SASSI-A);

- Drug and Alcohol Problem Quick Screen (DAP);
- Car, Relax, Alone, Forget, Friends, Trouble (CRAFT);
- Drug Attitude Scale (DAS);
- Michigan Assessment Screening Test for Alcohol and Drugs (MAST/AD);
- Juvenile Substance Abuse Profile (JSAP);
- Severity of Dependence Scale (SDS).

Deze instrumenten werden in een vergelijkende studie (VAD, 2008) beoordeeld op diverse criteria (zie tabel 1). Deze criteria omvatten psychometrische kenmerken (zoals validiteit en betrouwbaarheid) en praktische kenmerken (zoals aantal items, afnameduur, aanwezigheid van een 'lie-scale' en vereiste voorkennis van de afnemer). Tot slot werden alcohol- en drugspecifieke kenmerken, zoals de beschikbaarheid van een overzicht van de gebruikte middelen en aandacht voor diverse levensdomeinen, opgenomen in de vergelijkende studie. Omdat een aantal instrumenten gelijkaardig scoorden op deze criteria, werd aan het criterium 'aantal items' een zwaarder gewicht toegekend. Dit omdat het instrument snel afgenomen moet kunnen worden. We prefereerden ook een zelfrapportagelijst, aangezien deze de meest directe en concrete informatie bieden over alcohol- en drugsgebruik en hieraan gerelateerde problemen (Winters, Latimer & Stinchfield, 2002). Na de selectie bleek dat de PESQ bovendien rekening houdt met de kritische factoren die de ernst van een situatie beïnvloeden: beginleeftijd van alcohol- en drugsgebruik, soorten gebruikte middelen, patroon en gevolgen van het gebruik, en aard en omvang van probleemgedrag en van niet alcohol- en druggerelateerde problemen (Meyers e.a., 1999).

Door het literatuuronderzoek en de vergelijkende studie kwamen we tot de conclusie dat de PESQ een van de meest geschikte screeningsinstrumenten voor jongeren was voor onze doeleinden.

Vertaling- en aanpassing

De PESQ werd vertaald en aangepast aan de Vlaamse context. Dit vertalings- en aanpassingsproces gebeurde volgens specifieke wetenschappelijke richtlijnen voor de cross-culturele aanpassing van zelfrapportagevragenlijsten (Beaton, Bombardier, Guillemin & Ferraz, 2000).

Tabel 1. Beoordeling criteria screeningsinstrumenten.

Instrument	Items	Overzicht middelen	Levensdomeinen	Ernst	Voorkennis	Validiteit en betrouwbaarheid
Adolescent Alcohol and Drug Involvement Scale (AADIS)	15	✓	x	✓	x	x
Adolescent Drug Involvement Scale (ADIS)	14	✓	x	✓	x	✓
Adolescent Alcohol Involvement Scale (AAIS)	14	x	x	✓	x	✓
Substances and Choices Scale (SACS)	23	✓	x	x	x	✓
Drug Use Screening						
Inventory revised (DUSI-R)	149	✓	✓	✓	x	✓
Personal Experience Screening Questionnaire (PESQ)	40	✓	✓	✓	x	✓
Substance Abuse Subtle Screening Instrument-Adolescent (SASSI-A)	81	x	x	✓	x	✓
Drug and Alcohol Problem Quick Screen (DAP)	27	x	x	x	x	✓
Car, Relax, Alone, Forget, Friends, Trouble (CRAFT)	6	x	x	x	x	✓
Drug Attitude Scale (DAS)	45	x	x	x	x	✓
Michigan Assessment Screening Test for Alcohol and Drugs (MAST/AD)	24	x	x	✓	x	✓
Juvenile Substance Abuse Profile (JSAP)	116	✓	✓	✓	x	✓
Severity of Dependence Scale (SDS)	5	x	x	✓	x	✓

✓ = instrument voldoet aan de eigenschap; x = instrument voldoet niet aan de eigenschap.

FORWARD-VERTALING

In de eerste fase vond de ‘forward’-vertaling plaats. Hiervoor werd een beroep gedaan op twee tweetalige vertalers met Engels als moedertaal. De eerste vertaler was bekend met het jargon en de theoretische concepten en beschikte over een relevante klinische achtergrond, terwijl de tweede vertaler niet over een klinische achtergrond beschikte en zich voornamelijk op de taal richtte. Beide vertalingen moesten begrijpelijk zijn voor een twaalfjarige. Vervolgens werden beide vertalingen op discrepanties vergeleken door een interne VAD-werkgroep en werd een synthese gemaakt van de vertalingen.

BACKWARD-VERTALING

Deze synthese werd door middel van een ‘backward’-vertaling door twee vertalers die Engels als moedertaal hebben, terugvertaald naar het Engels. Bovendien werden er vertalers geselecteerd zonder kennis over de inhoud of het thema van de vragenlijst. Met de ‘backward’-vertaling controleerden we de validiteit van de vragenlijst. Concreet onderzochten we of de inhoud dezelfde was als in de oorspronkelijke vragenlijst, of de items inhoudelijk correct weergegeven werden en of er eventuele conceptuele fouten gemaakt werden. Zo verwijderden we mogelijke fouten en verzekerden wij ons van een consistente vertaling.

CONSULTATIE VAN EEN EXPERTENGROEP

Om de uiteindelijke vertaling te consolideren en om een consensus te bereiken over de bestaande discrepanties in de vertalingen, werd een beroep gedaan op een expertengroep van praktijkwerkers en methodologen. Zij gaven feedback op de uiteindelijke vertaling. Daarnaast werd er gelet op de correcte betekenissen van begrippen, grammatica, mogelijke onvertaalbare begrippen, culturele betekenisverschillen en de structuur van de vragenlijst. Bovendien zag de expertengroep toe op de sociaal-culturele aanpassing van de vertaling.

BEGRIJPELIJKHEIDSTEST

Om er zeker van te zijn dat de SEM-J wat betreft taalniveau beantwoordde aan het niveau van de doelgroep hebben, testten we de uiteindelijke vertaling uit bij een heterogene groep van jongeren. Twee klassen uit het eerste en tweede jaar (12-14 jaar) van het technische en secundair beroepsonderwijs vulden een begrijpelijkheidstest in. In deze test vulden de leerlingen in of ze elk item van de SEM-J begrepen en gaven ze aan welke woorden zij moeilijk vonden. Om er zeker van te zijn dat de leerlingen eerlijk antwoordden, werd hen ook gevraagd om enkele begrippen uit de SEM-J te verklaren. Op basis van de aange-

Tabel 2. Gemiddelde ernstscores bij jongeren uit het secundair onderwijs en vroeginterventie.

	N	Gemiddelde ernstscore
Secundair onderwijs	20	26,90
Vroeginterventie	15	40,87

duide woorden en woorden die niet verklaard konden worden, werden begrippen en zinsconstructies aangepast. Met de begrijpelijkheidstest werden ook de duidelijkheid en leesbaarheid van de instructies uitgetest.

PRETEST

In de laatste fase testten we de SEM-J uit bij 24 jongeren uit het secundair onderwijs en bij 20 jongeren die deelnamen aan vroeginterventiegroepen (voor jongeren die riskant of beginnend problematisch middelen gebruiken, maar waarbij nog geen misbruik of afhankelijkheid gediagnosticeerd werd). De respondenten die positief scoorden op de defensiviteits- en onwaarschijnlijkheidschaal werden uit deze test verwijderd, aangezien deze scores wijzen op oneerlijkheid tijdens het invullen. Ondanks de kleine testgroepen lag de gemiddelde ernstscore in de vroeginterventiegroepen significant ($p \leq 0,05$) hoger dan in het secundair onderwijs (zie tabel 2). Met deze test werd de inhoudvaliditeit van de SEM-J onderzocht; die bleek goed te zijn. Bovendien wees dit er duidelijk op dat de SEM-J effectief differentieert naar ernst van gebruik.

Opbouw en scoring

De SEM-J bestaat uit verschillende schalen: een ernstschaal, een defensiviteitschaal, een onwaarschijnlijkheidsschaal, een schaal voor psychosociale indicatoren en een overzicht van de gebruiksgeschiedenis.

- *Probleemernst* (achttien items). Deze schaal geeft een globale meting van de ernst van het middelenprobleem, door te reflecteren over de mate waarin de jongere betrokken is bij drugs en drugsgebruik. Hoge scores op deze schaal wijzen op tekenen van problematisch middelengebruik (zoals gebruik in meerdere contexten, controleverlies en het structureren van activiteiten rond gebruik).
- *Defensiviteit* (vijf items). Deze schaal is gebaseerd op items van de Marlowe-Crowne Social Desirability Scale en wordt gebruikt om na te gaan in welke mate de jongere de neiging heeft om zijn antwoorden positiever te doen lijken en sociaal-wenselijk te antwoorden ('faking good').

- Onwaarschijnlijkheid (drie items). Deze items verwijzen naar extreem onwaarschijnlijk gebruik of gedrag. Op deze schaal worden weinig of geen positieve antwoorden verwacht. Een hoge score wordt geassocieerd met overdrijving ('faking bad'), onoplettendheid bij het invullen of 'at random'-antwoorden.
- Psychosociale indicatoren (acht items). Verwijzen naar persoonlijke problemen of problemen in de omgeving die geassocieerd kunnen zijn met drugsgebruik. De items gaan over emotionele problemen, cognitieve problemen en fysiek en seksueel misbruik.
- Gebruiksgeschiedenis (zes items). Deze items gaan over de gebruiksfrequentie van alcohol, cannabis en andere drugs in de afgelopen twaalf maanden. De laatste drie items geven een aanwijzing over het eerste gebruik en de regelmaat van gebruik.

Op basis van schaalscores, de leeftijd en het geslacht van de jongere wordt een groene of een rode ernstscore toegekend. Een rode ernstscore indiceert dat de jongere specifieke hulpverlening nodig heeft voor zijn middelenprobleem en eventueel doorverwezen moet worden. Om het onderscheid te maken tussen een rode en groene ernstscore, zijn de 'cut-off'-scores van de PESQ overgenomen. Er zijn geen Vlaamse normen beschikbaar.

Naast de rode of groene ernstscore wordt ook een rode of groene score op de defensiviteitsschaal en onwaarschijnlijkheidschaal aangegeven. Een groene ernstscore op deze schalen wijst op een betrouwbaar resultaat. Een rode vlag op één of beide schalen geeft aan dat de betrouwbaarheid van de resultaten betwijfeld kan worden en dat voorzichtigheid bij het interpreteren van de scores nodig is.

De psychosociale indicatoren worden niet rechtstreeks meegenomen in de score, maar bieden aanvullende informatie. Indien de jongere ja antwoordt op een of meer vragen, is het aan te raden om hiermee rekening te houden tijdens de globale interpretatie en verdere probleemverkenning.

De SEM-J bestaat in een schriftelijke en onlineversie (zie www.vad.be). Bij de onlineversie van de vragenlijst wordt de score automatisch berekend en worden de resultaten onmiddellijk weergegeven. Bij de schriftelijke afname kunnen de scores berekend worden aan de hand van de antwoordsleutel en het scoreformulier.

Screening bij jongeren

De SEM-J is een screeningsinstrument, dat wil zeggen, het heeft niet de intentie om een diagnose te stellen of een verklaring te geven voor bepaald gedrag. Evenmin is het zo dat, op basis van het resultaat op de

SEM-J, automatisch duidelijk is wat de meest aangewezen begeleiding is voor de jongere. Daarom is het van belang dat de resultaten van de SEM-J aangevuld worden met informatie uit andere contexten (zoals de begeleidingscontext, schoolresultaten, vrijetijdsbesteding, contacten met ouders en vrienden). Het is bovendien essentieel om aandacht te besteden aan de beleving van de jongere zelf.

Screening met de SEM-J wordt idealiter gekaderd in het alcohol- en drugsbeleid van de voorziening, het centrum voor leerlingenbegeleiding of de school. Een alcohol- en drugsbeleid geeft houvast en biedt een kader om op een zinvolle manier, rekening houdend met de mogelijkheden van de setting, om te gaan met alcohol- en andere drugsproblemen. Op die manier kan de SEM-J eraan bijdragen dat jongeren vroegtijdige begeleiding op maat krijgen, zodat een escalatie van problemen vermeden wordt.

Drie tot vier afnames per dag

Sinds september 2009 staat de SEM-J online op de VAD-site en vulden 570 respondenten de vragenlijst volledig in. Van de respondenten vulde 36% de vragenlijst in op verzoek van de bijzondere jeugdzorg, 30% op verzoek van het CLB, 4% op verzoek van een jongerenadviescentrum en 30% op verzoek van andere, niet-gedefinieerde instanties. Op weekdays wordt de SEM-J gemiddeld drie- tot viermaal per dag ingevuld. Uit deze cijfers blijkt dat er wel degelijk behoefte was aan een dergelijk instrument.

Meer informatie

Meer informatie over de opbouw en scoring van de SEM-J is terug te vinden in de handleiding. Deze ondersteunt en vereenvoudigt de afname, en bevat uitleg over in welke situaties en hoe men de SEM-J het beste kan afnemen, hoe men de test kan scoren en interpreteren en hoe men kan doorverwijzen.

Literatuur

- Beaton, D., Bombardier, C., Guillemin, F., & Ferraz, M. (2000). Guidelines for the process of cross-cultural adaptation of self-report measures. *SPINE*, 25, 3156-3191.
- Meyers, K., Hagan, T.A., Zanis, D., Webb, D., Frantz, J., Ring-Kurtz, S., e.a. (1999). Critical issues in adolescent substance use assessment. *Drug and Alcohol Dependence*, 55, 235-246.
- Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (2008). Een vergelijking van screeningsinstrumenten voor adolescenten. (Rapport.) Brussel: VAD.
- Winters, K. (1991). *Manual for the Personal Experience Screening Questionnaire*. Los Angeles: Western Psychological Services.

- Winters, K. (1992). Development of an adolescent alcohol and other drug abuse screening scale: Personal experience questionnaire. *Addictive Behaviors*, 17, 479-490.
- Winters, K.C., & Henley, G.A. (1989). *Personal Experience Inventory (PEI)*. Test and manual. Los Angeles, CA: Western Psychological Services.
- Winters, K.C., Latimer, W.W., & Stinchfield, R. (2002). Clinical issues in the assessment of adolescent alcohol and other drug use. *Behaviour Research and Therapy*, 40, 1443-1456.

Bijlage. Screeningsinstrument Ervaringen met Middelengebruik voor Jongeren

Individueel Screeningsinstrument Ervaringen met Middelengebruik–Jongeren (SEM-J)

Vertaling van Personal Experience Screening Questionnaire (PESQ) – Ken C. Winters, Ph. D.
Afname bij jongeren tussen 12 en 18 jaar in een begeleidingscontext.

Instructies

Deze vragenlijst vraagt naar jouw ervaringen van de afgelopen 12 maanden, onder andere met alcohol en andere drugs. Soms vragen we je hoe vaak iets gebeurt, bij andere vragen willen we weten of je het eens bent met een uitspraak of niet. Lees elke vraag goed en duid per vraag telkens één antwoord aan.

Naam:

Leeftijd:

Geslacht: M ☐ V ☐

Datum:

HOE VAAK HEB JE ALCOHOL OF ANDERE DRUGS GEBRUIKT:	Nooit	Eén of twee keer	Soms	Vaak
1. Thuis?	☐	☐	☐	☐
2. Op plaatsen op straat waar volwassenen komen?	☐	☐	☐	☐
3. Met oudere vrienden?	☐	☐	☐	☐
4. In het huis van vrienden of familieleden?	☐	☐	☐	☐
5. Tijdens activiteiten georganiseerd door school?	☐	☐	☐	☐
6. Op je werk?	☐	☐	☐	☐
7. Wanneer je aan het spijbelen bent?	☐	☐	☐	☐
8. Om te genieten van muziek of kleuren, of om je creatiever te voelen?	☐	☐	☐	☐
9. Terwijl je een quad bestuurt?	☐	☐	☐	☐
HOE VAAK:	Nooit	Eén of twee keer	Soms	Vaak
10. Heb je uitvluchten gezocht over je alcohol- of druggebruik tegenover je ouders?	☐	☐	☐	☐
11. Heb je drugs gekregen en/of gekocht van een dealer?	☐	☐	☐	☐
12. Heb je stiekem alcohol of drugs gebruikt, zodat niemand zou weten dat je het gebruikte?	☐	☐	☐	☐
13. Heb je uitvluchten gezocht over je alcohol- of druggebruik tegenover je leerkrachten?	☐	☐	☐	☐
14. Was je overstuurd omdat anderen over jouw alcohol- of druggebruik praatten?	☐	☐	☐	☐
15. Heb je je smaak gedurende enkele dagen verloren, nadat je drugs gebruikte?	☐	☐	☐	☐
WANNEER JE ALCOHOL OF ANDERE DRUGS GEBRUIKT, HOE VAAK:	Nooit	Eén of twee keer	Soms	Vaak
16. Hen je dingen gemorst, tegen dingen gebotst, ben je gevallen of had je moeite met stappen?	☐	☐	☐	☐
17. Heb je dingen gezien, gevoeld of gehoord die er niet waren?	☐	☐	☐	☐
18. Heb je geld uitgegeven aan dingen die je normaal niet zou kopen?	☐	☐	☐	☐
19. Ben je achteraf te weten gekomen dat je dingen gezegd of gedaan hebt die je je niet herinnerde?	☐	☐	☐	☐
OM ALCOHOL OF ANDERE DRUGS TE KRIJGEN OF TE KOPEN, HOE VAAK HEB JE:	Nooit	Eén of twee keer	Soms	Vaak
20. Drugs verkocht?	☐	☐	☐	☐
21. Drugs gekocht van veiligheidsagenten?	☐	☐	☐	☐

GEEF AAN OF DE VOLGENDE UITSPRAKEN OP JOU VAN TOEPASSING ZIJN:	Ja	Nee
22. Ik ben altijd vriendelijk, zelfs tegen mensen die niet vriendelijk zijn tegen mij.	☐	☐
23. Ik maak me vaak zorgen zonder reden of over kleine dingen.	☐	☐
24. Ik heb wel eens geprofiteerd van iemand anders.	☐	☐
25. Ik heb last van ongewone gedachten.	☐	☐
26. Ik ben wel eens kwaad geweest op een volwassene, zelfs al wist ik dat hij gelijk had.	☐	☐
27. Ik voel me vaak droevig, down of depressief.	☐	☐
28. Ik heb vaak last van hoofdpijn of van maagpijn.	☐	☐
29. Als ik een fout maak, ben ik altijd bereid om dat toe te geven.	☐	☐
30. Ik denk aan zelfmoord.	☐	☐
31. Ik heb wel eens zin gehad om te vloeken of met dingen te gooien.	☐	☐
32. Er is iets mis in mijn hoofd.	☐	☐
33. Ik heb een familieid dat mij slaat als hij/zij kwaad is.	☐	☐
34. Ik ben bang van iemand omdat hij/zij seksueel contact had met mij.	☐	☐

HOE VAAK HEB JE TIJDENS DE VOORBUJE 12 MAANDEN:	Nooit	1-2 keer	3-5 keer	6-9 keer	10-19 keer	20-39 keer	40 keer of meer
35. Alcohol gedronken (bier, wijn, sterke drank: puur of gemixt, alcopops, aperitieven...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
36. Cannabis (joints, wiet, marihuana...) of hasj (shit...) gebruikt?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
37. Andere drugs dan alcohol of cannabis gebruikt?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
38. Deze drugs minstens 1 keer gebruikt:							
– XTC (bollen, menten...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Amfetamines (speed, pep, bommetjes...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Tripmiddelen (tripjes, paddo's, LSD...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Cocaine (coke, witte...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– GHB (vloeibare...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Heroïne (smack, horse, bruine...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– NTSC (flower, juxio...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Lichte pijnstillers (Aspirine, Dafalgan, Dispril...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Zware pijnstillers (Valtran, Dafalgan codein...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Slaapmiddelen (Mogadon, Loramet, Stilnoct...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Kalmeringsmiddelen (Valium, Librium, Temesta...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Medicijnen voor ADHD (Rilatine, Concerta...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Antidepressiva (Seroxat, Serlain, Efexor...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Opwekmiddelen (Captagon, Catovit, Stimul...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
– Andere:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

DUID AAN:	Nooit	Op de lagere school	1 ^{ste} of 2 ^{de} jaar secundair	3 ^{de} of 4 ^{de} jaar secundair	5 ^{de} of 6 ^{de} jaar secundair
39. Wanneer werd je voor het eerst dronken?	☐	☐	☐	☐	☐
Wanneer werd je voor het eerst high?	☐	☐	☐	☐	☐
40. Wanneer gebruikte je voor het eerst regelmatig (minstens 1 keer per week) alcohol?	☐	☐	☐	☐	☐
Wanneer gebruikte je voor het eerst regelmatig (minstens 1 keer per week) andere drugs?	☐	☐	☐	☐	☐